

Forfatter: Brorson, Hans Adolph

Titel: Udrag fra Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

Citation: Brorson, Hans Adolph: "Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956", i Brorson, Hans Adolph: *Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956*, 1951-56, s. 470. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brorson03grval-shoot-idm140139955123984/facsimile.pdf> (tilgået 07. maj 2024)

Anvendt udgave: Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

materiale, jf. Bøberg, *Den danske Retskrivnings Historie*: 39 f. 52.66. Skautrup III 178.

12) *Stunt d.* Formen *hand*, som søgtes udryddet i *J₁*, men dukkede op igen i de flg. udgaver (isser i det nytilkomne stof), gennemføres nu atter konsekvent. Derimod genindføres *-d* ikke i *man* og *al* (der nu skrives med enkelt *i* fx. 78.9.4 45.4.8 mod overvejende *al* i *J₁₋₂*); også i andre tilfælde stryges *stunt d.*, se fx. s. 452.

13) *-et, -ed.* I tryksvag stavelse videreføres reguleringen af *-et: ed.* undertiden også hvor rimet derved forringes (se u. *J₁*); fuld konsekvens er dog heller ikke opnået på dette punkt.

Bøjning og afledning.

14) *Genus.* 14.1) *Adjektiver og pronominer.* I fortsættelse af en tendens, vi har sporet i tidligere udgaver, tilføjes *t* til adjektiver og pronominer i forb. m. neutrum ell. som adv. Det er navnlig pronominerne *vor, hver, ingen* og *nogen*, der ændres (disse pronominer er i ældre tid ofte uden genushøjning, også i kilder, der ikke kan mistænkes for jysk påvirkning): *vort kiød* 134.1.3 *vort elende* 65.2.4 (D *J₁*, *vor J₁₋₂*; jf.: *dette Etænde* Kingo Saml. Skr. IV. 15). — *ingen* > *intel haab* 271.9.8 *intel slaverie* 230.8.6 *ey nogen* (> *noget*) *herbery* 13.1.1. Princippet gennemføres dog ikke: *ingen blodig saar* 29.12.3 (rettet i *J₂*), *vor skiold* 263.6.6 (*J₂₋₇*), flere eksempler på *ingen* ved neutrum er anført s. 453. — Andre tilfælde af nytilkommen neutrumsform: *et helligt hv* 72.8.6 *hertigt* (adv.) 249.9.6 *riigt* (som præd. i. obj.) 64.8.2 *selsomt* (se u. *J₁*), *stærkt* (adv.) 262.4.8 (men *stærk* 176.1.3 *frisk* 176.5.5) *fuldt* 60.2.5 *smukt* 210.10.5 (kan være en tilstandsbetegnelse, der er omlydet til adv.). — 125.5.4 er et objektprædikat sandsynligvis omlydet til adv.: *Hand har mig toed og tvettet* | *Saa deylig* (> *deyligt*) *i sit blod*.

14.2) *Substantiver.* Fælleskøn ændres til intk. ved *kys* (se u. *J₁*), *favn* 178.6.5 (*dil favn og skiød*), *mood* 256.2.18 (måske blot trykfejl i *J₂₋₇*, *J₁* har også *mit*). Den omvendte rettelse findes næsten gennemført i *et* > *en lempel* (mod rettelser i *J₁*, se ovf.).

14.3) Om genitivforbindelser og sammensætninger se u. *J₁*.

14.4) Indsættelse af *den/det* for *han* (*han*) er endnu ikke gennemført: 115.1.5, 5.4 122.3.1 o.m. fl. 152.11.1, 5 168.1.4, 5 187.1.2 191.11.1 207.4.4 (*huus*).

15) *Numerus.* 15.1) *Substantiver.* I enkelte tilfælde ændres *-e* > *-er*: *englerne* (se u. *J₁*), *vidner* 204.1.6. Omvendt: *taarer* > *taare*, se u. *A-I*.

15.2) Normaliseringen af verbets numeruskongruens fortsættes (se u. *J₁*), men gennemføres ikke.

16) *Kasus.* 16.1) Et enkelt sted moderniseres en af de få tiloversblevne genitivformer på *-sens*: *lysets* 14.3.5.

16.2) Akkusativkongruens indføres 92.3.4: *Lader os til ham taksigelse bære, Han* (> *ham*), *som fra satan os haver gjort frie.* — *Til retter* (> *rette*) *tide* se u. *J₁*. — *blive sin Jesu* (< *Jesum*) *lig* 224.11.6.

16a) *Bestemthed:* *den skiden* (> *skidne*) *Syndens lyst* 231.2.1.